

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

T/2080. számú

törvényjavaslat

**a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről
szóló 2012. évi CXXXIV. törvény módosításáról**

Előadó:

**Dr. Seszták Miklós
nemzeti fejlesztési miniszter**

Budapest, 2014. november

2014. évi ... törvény**a fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény módosításáról****1. §**

(1) A fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: Fdvtv.) 3. § 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„2. dohányterméket kiegészítő termék: olyan áru, amely a dohánytermék fogyasztását közvetlen módon elősegíti, így különösen cigarettahüvely, cigarettapapír, gyújtóeszköz, pipa, dohánylevél-töltő, továbbá az ezen termék használatához, működtetéséhez kapcsolódó termék (alkatrész) is (különösen öngyújtó újratöltő, tűzkő, szivar- és cigarettapiszka);”

(2) Az Fdvtv. 3. § 8. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában)

„8. dohánybolt: nem mozgó (és részekre bontás nélkül nem is mozgatható), más üzlettől elkülönült olyan önálló üzlethelyiség, amelynek külső felületére tekintve dohánytermék nem látható, csak az üzlethelyiségbe belépve, és amelyben kizárólag

a) dohánytermék,

b) dohányterméket kiegészítő termék,

c) a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény Különös Rendelkezések I. fejezet 1. és 4. címében szabályozott sorsolós játék és fogadás bonyolításával kapcsolatos termék,

d) a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvényben meghatározott szeszes ital,

e) a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvényben meghatározott energiaital,

f) kávé [csomagolt kávé (ideértve az azonnal oldódó kávékivonatot is), vagy helyben is fogyasztható kávéital, ideértve a helyben fogyasztásához szükséges kiegészítő termékeket – különösen cukor, tejpórá – is],

g) ásványvíz és üdítőital,

h) a vám- és a statisztikai nomenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. melléklete (a továbbiakban: kombinált nomenklatúra) szerinti 2105 00 vámtarifa szám alá tartozó (fagylalt és más ehető jégkrém) termék,

i) újság, napilap, folyóirat, periodikus kiadvány,

j) a kombinált nomenklatúra szerinti 1704 10 vámtarifa szám alá tartozó (rágógumi) termék, valamint a mentolos cukorka és lapocska,

k) tömegközlekedési eszközök vonaljegy (gyűjtőjegye),

l) a dohányboltban forgalmazható termékek fogyasztók általi átvételére, szállítására szolgáló csomagolóeszköz, hordtasak vagy hordtáska,

m) jogszabály által meghatározott más termék

forgalmazható, továbbá,

n) az előre fizetett díjú előfizetői mobil rádiótelefon szolgáltatások egyenlegének feltöltésére irányuló szolgáltatás nyújtható;”

2. §

Az Fdvtv. 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A pályázatokat úgy kell kiírni, hogy a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység minden magyarországi településen folytatható legyen azzal, hogy a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet olyan településen, ahol az állandó lakosok száma a

- a) háromezer főt nem haladja meg, legfeljebb egy,
- b) háromezer főt meghaladja, legalább egy, és minden háromezer fő lakos után további egy jogosult végezhesse.”

3. §

Az Fdvtv. 7. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A pályázat kiírója előírhatja, hogy a pályázatokat elektronikus úton kell benyújtani.”

4. §

Az Fdvtv. 8. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Az (1) bekezdésben meghatározott személy jogosult arra, hogy – a forgalmi adatok függvényében vagy a dohánytermék-kiskereskedő előterjesztésére – a koncessziós szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetését kezdeményezze, illetve erről a jogosulttal megállapodást kössön.”

5. §

Az Fdvtv. 9. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a koncessziós szerződés az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően szűnt meg, akkor – ha e törvény másként nem rendelkezik – az új pályázatot a koncessziós szerződés megszűnését követő 120 napon belül ki kell írni.”

6. §

Az Fdvtv. 10. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Ha egy dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság gyakorlása – legalább két, 24 hónapon belül meghirdetett pályázati kiírást követően – az utolsó pályázati kiírás eredményhirdetését követő 90. napon belül sem folyik, akkor az utolsó pályázat eredményhirdetését követő 36 hónap elteltéig nem kötelező új pályázatot kiírni.”

7. §

Az Fdvtv. II. Fejezete a következő 4. címmel egészül ki:

„4. A részvénytársaság közreműködése az egészségvédelmet érintő feladatokban

10/B. § A részvénytársaság közreműködik a dohányzás visszaszorítását és az egészségvédelmet érintő feladatokban

a) médiakampány szervezése, lebonyolítása, szakmai támogatása,

- b) közösségi megjelenés,
- c) sportrendezvényeken történő megjelenés,
- d) a leszokást elősegítő szervekkel, egészségügyi intézményekkel történő együttműködés és
- e) egészségvédelmi programokban történő részvétel útján.”

8. §

(1) Az Fdvtv. 11. § (2) bekezdés *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően dohánytermék-kiskereskedelem más üzletben is folytatható,]

„*b*) az olyan településen, ahol az állandó lakosok száma a háromezer főt nem haladja meg”

(feltéve, hogy az üzlet egyébként megfelel a dohánytermékek értékesítésére vonatkozó egyéb jogszabályi előírásoknak.)

(2) Az Fdvtv. 11. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A (2) bekezdés a) és b) pontjában foglalt feltételek együttes fennállása esetén az állam – a Jöt.-ben meghatározottak szerint – mozgóbolt útján is gyakorolhatja a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet. A mozgóboltra a kereskedelemről szóló törvény rendelkezései is irányadók. Az állam e jogosultságát az adott településen akként is gyakorolhatja, hogy a településhez legközelebb eső egy vagy több dohánytermék-kiskereskedővel e feladat ellátására szerződést köt.”

9. §

Az Fdvtv. 13. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) Ha a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet egyéni vállalkozó folytatja, akkor annak örököse, erre irányuló igénye esetén – feltéve, hogy a jogszabályban írt egyéb feltételeknek megfelel és maga is egyéni vállalkozói tevékenységet folytat, illetve az erre irányuló kérelmét a vámhatósághoz benyújtotta – a koncessziós szerződésből eredő jogok gyakorlására és kötelezettségek teljesítésére jogosulttá, illetve kötelezetté válik. Azt a tényt, hogy a kérelmező maga örökös, a hagyatéki eljárás befejezéséig közokiratba foglalt nyilatkozattal kell igazolni. Több örökös esetén további feltétel, hogy az örökösök a jogok gyakorlásáról és a kötelezettségek teljesítéséről közokiratba foglalt megállapodást kössenek, és az állam felé a kötelezettségek teljesítésére közokiratba foglalt nyilatkozattal egyetemleges felelősséget vállaljanak. A tevékenység folytatására vonatkozó igényt az egyéni vállalkozó halálát követő 30 napon belül be kell jelenteni a vámhatósághoz, valamint a 8. § (1) bekezdésében meghatározott személyhez, mely esetben a koncessziós szerződés hatálya fennmarad azzal, hogy ha az örökhagyó halálától számított egy éven belül a hagyaték átszállását igazoló jogerős közokiratot az örökös nem nyújtja be, vagy e közokiratból a kérelmező öröklési jogosultsága nem derül ki, akkor a koncessziós szerződés hatálya megszűnik. Ha az örökös kérelme az e bekezdésben foglaltaknak megfelel, akkor a vámhatóság az örökhagyó részére kibocsátott vámhatósági engedélyt módosítja, feljogosítva a kérelmezőt a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság további gyakorlására; ellenkező esetben a vámhatóság a vámhatósági engedélyt visszavonja.”

10. §

Az Fdvtv. 22. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bírság összege a dohánytermék-kiskereskedővel szemben 10 ezer forinttól 20 millió forintig terjedhet, ha a dohánytermék-kiskereskedő

- a) az engedélyben foglaltaktól eltér vagy a dohánytermékek kiskereskedelmére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megsérti,
- b) az állammal szembeni kötelezettségét nem teljesíti,
- c) a számára előírt nyilvántartási, könyvvezetési előírásoknak nem tesz eleget vagy hamis adatot tüntet fel.”

11. §

Az Fdvtv. 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. § (1) A vámhatóság a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység folytatására vonatkozó engedélyt visszavonhatja, ha

- a) az engedély kiadása után merül fel olyan tény, adat vagy körülmény, amely miatt az engedélykérelem elutasításának lett volna helye;
- b) a dohánytermék-kiskereskedő 1 éven belül legalább három különböző alkalommal a dohánytermék-kereskedelmi tevékenységgel összefüggő szabályokat megsértette, mely jogsértés tényéről a vámhatóság vagy a fogyasztóvédelmi hatóság jogerős határozatot hozott;
- c) a dohánytermék-kiskereskedő a vámhatóság hatósági intézkedése ellenére a jogszabálysértő állapotot nem szünteti meg;
- d) a dohánytermék-kiskereskedő a vámhatóság felhívása ellenére sem közli a tevékenységével összefüggő adatokat;
- e) a dohánytermék-kiskereskedő a dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenységet az engedély kézhezvételétől számított 90 napon belül nem kezdi meg, továbbá ha a tevékenységet engedély nélkül szünetelteti;
- f) a dohánytermék-kiskereskedő az e törvényben meghatározott, a tisztességes piaci verseny körülményeit biztosító értékesítési követelményeket megszegi;
- g) a dohánytermék-kiskereskedő tevékenységét az engedélyben foglalt telephelytől eltérő helyen is folytatja – ide nem értve a 11. § (3) bekezdésében foglaltakat;
- h) a dohánytermék-kiskereskedő az e törvényben foglalt adatszolgáltatási kötelezettségének egy hónapban összesen legalább 5 napon keresztül nem tesz eleget.

(2) A vámhatóság – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – az engedélyt visszavonja, ha a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság megszűnt.

(3) Ha a dohánytermék-nagykereskedő, illetve más személy közvetve vagy közvetlenül e törvény által tiltott ajándékot, árengedményt vagy juttatást nyújt a dohánytermék-kiskereskedőnek vagy reá tekintettel másnak, akkor az ajándékot, árengedményt, illetve juttatást nyújtót, továbbá azt, akinek érdekében ezen előnyök bármelyikét nyújtják, a vámhatóság a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Fgytv.) 47/C. §-ában meghatározott mértékű bírsággal sújthatja.”

12. §

Az Fdvtv. a következő 24/A. §-sal egészül ki:

„24/A. § (1) A fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény módosításáról szóló 2014. évi ... törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított 22. § (2) bekezdésében és 23. § (1)

bekezdésében foglaltakat a hivatkozott rendelkezések hatálybalépésekor folyamatban lévő vámhatósági ügyekben nem lehet alkalmazni.

(2) A Módtv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdésében foglaltakat a Módtv. hatálybalépését követően indult pályázati eljárásokban kell alkalmazni. Ha egy településen a gyakorolható dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultságok száma e törvény rendelkezései értelmében csökkent, a korábban átengedett jogosultságok tovább gyakorolhatók azzal, hogy bármelyik dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság gyakorlásának megszűnését követően e településen nem lehet új pályázatot kiírni addig, amíg az a Módtv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdésében foglaltaknak meg nem felel.

(3) A Módtv.-vel megállapított 6. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglaltaktól eltérően, ha a településen legalább két jogosultságot már gyakorolnak és ameddig ezt a forgalmi adatok indokolják, a miniszter dönthet úgy, hogy a településen nem ír ki pályázatot valamennyi jogosultság átengedésére.

(4) A Módtv.-vel megállapított 11. § (2) bekezdés *b)* pontjában foglaltakat a Módtv. hatálybalépését követően indult pályázati eljárások alapján megkötött koncessziós szerződések esetén kell alkalmazni.”

13. §

(1) Hatályát veszti az Fdvtv. 18. § (2) bekezdése.

(2) Hatályát veszti a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény 98/A. § (2) bekezdése.

14. §

(1) Ez a törvény – a (2) és a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Az 1. § (2) bekezdése, a 2-6. §, a 8. §, a 9. §, a 12. §, valamint a 13. § (1) bekezdése az e törvény kihirdetését követő tizenötödik napon lép hatályba.

(3) A 10. § és a 11. § az e törvény kihirdetését követő harmincadik napon lép hatályba.

I N D O K O L Á S

Á L T A L Á N O S I N D O K O L Á S

A fiatalok dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. törvény (a továbbiakban: törvény) hatálybalépése óta eltelt – több mint egy éves – időszak tapasztalatai alapvetően igazolták a jogalkotó azon elképzelésének helyességét, miszerint egy újabb eszközzel – a dohánytermékek beszerzési csatornáinak szigorú korlátozásával – igyekszik a dohányzást általában, és a fiatalok dohányzását hangsúlyosan visszaszorítani.

Ennek megfelelően a jelen törvényjavaslat mindössze a törvény egyes rendelkezéseinek további pontosítását, illetve „finomhangolását” szolgálja annak érdekében, hogy a hazai dohánykiskereskedelmi piac tovább erősödjék.

A módosítások körében – általánosságban – kiemelendő: a tapasztalatok (forgalmi adatok) alapján az szűrhető le, hogy a törvény által lehetővé tett dohányboltok (2000 fő lakos után egy bolt) száma meghaladta a piaci igényeket; a jövőben ennek fokozatos csökkentése lehetővé vált. Ez részben egyébként egybevág a törvény céljaival, hiszen minden felmérés azt mutatja, hogy az elmúlt évek intézkedései – köztük az eladáshelyi korlátozás bevezetése – érzékelhető mértékben visszaszorították a dohányzást Magyarországon.

Érdemes ugyanakkor felhívni a figyelmet arra is, hogy a közelmúlt európai uniós jogalkotása, a dohánytermékek gyártására és értékesítésére vonatkozó szabályokat összegző új 2014/40/EU irányelv további lehetőséget biztosít majd arra, hogy Magyarország még előrébb lépjen a dohányzás elleni küzdelemben. A javaslat előterjesztői maguk is azzal számoltak, hogy az ún. „trafiktörvény” csupán az egyik hatékony eszköze lesz a dohányzás elleni küzdelemnek, melyben Magyarország – és ezt nemzetközi elismerések is igazolják – mindenképpen élen jár.

R É S Z L E T E S I N D O K O L Á S

Az 1. §-hoz

A javaslat célja a dohányboltban forgalmazható termékkör ésszerű, minimális bővítése olyan termékekkel, amelyek a trafikok áru kínálatához szervesen kapcsolódnak. A javaslat lehetővé teszi elsősorban a rágógumi és mentolos termékek (cukorkák, lapocskák), továbbá tömegközlekedési jegyek árusítását, valamint a mobiltelefon egyenlegének feltöltését. Emellett a javaslat pontosítja a törvényi meghatározásokat (definíciókat) is.

A 2., a 8. és a 12. §-hoz

A javaslat – a jövőre nézve – megemeli azt a küszöböt, amelyet követően újabb dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultság kiírását a törvény kötelezővé teszi. A korábban 2000 fő után kiírt egy jogosultságot a javaslat a felével megemeli; a hatályba lépést követően úgy kell a pályázatokat kiírni, hogy a küszöb 3000 fő legyen. Ezen túlmenően, ha ezt a forgalmi adatok (várhatóan) indokolják, de legalább két jogosultságot az adott településen gyakorolnak, a kiíró dönthet úgy is, hogy nem az összes – a törvény által előírt számú – jogosultságot engedí át, csak ennél kevesebbet. Ezzel biztosítani lehet azt, hogy olyan településeken, ahol – bár a lakosság számát ezt lehetővé tenné, de – a fogyasztók száma ezt nem indokolja, a maximálisnál kevesebb számú dohánybolt működjön. A rugalmas szabályozás lehetőségét egyrészt azért is érdemes biztosítani, mivel egész európai trendnek mondható az, hogy a dohányzás visszaszorul, és hazánkban ez még

inkább jellemző folyamat. Másrészt ha további intézkedések tovább csökkentik majd a dohányosok számát Magyarországon, akkor a dohányboltba látogató fogyasztók száma is fokozatosan csökkenni fog.

A 3. §-hoz

A javaslat megteremti a lehetőséget annak, hogy a koncessziós pályázatokat elektronikus úton is be lehessen nyújtani.

A 4. §-hoz

A javaslat megteremti annak lehetőségét – kifejezetten felhatalmazva a koncessziós szerződés megkötésére jogosult minisztert, illetve a nevében eljáró személyt erre –, hogy azokon a területeken, ahol a dohányboltok számának csökkentése indokolt lehet, a jogosulttal a koncessziós szerződés megszüntetéséről megállapodás születhessen.

Az 5. §-hoz

A javaslat 45 napról 120 napra módosítja azt az időközt, amelynek eltelte után az új pályázatot – az arra okot adó feltételek fennállása esetén – a koncessziós szerződés megszűnését követően ki kell írni.

A 6. §-hoz

Összhangban a javaslat többi rendelkezésével, ez a rendelkezés tovább bővíti azon esetek körét, amikor a kiíró nem köteles – az érdeklődés nyilvánvaló hiányában – a dohánytermék-kiskereskedelmi jogosultságot újra és újra meghirdetni. Ennek megfelelően nem is automatikusan kötelező a törvényben szabályozott esetekben az új pályázatot kiírni.

A 7. §-hoz

A Nemzeti Dohánykereskedelmi Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság – mint a dohányzással, illetve annak valamennyi érintett területével, a dohánytermékek forgalmával foglalkozó szervezet – rendelkezik mindazokkal az információkkal, amelyek alkalmassá teszik a javaslat szerinti feladatok ellátására, ezért indokolt e körben az egészségvédelmi szerepvállalásának törvényi megalapozása.

A 9. §-hoz

A javaslat – a tárgykörben a 2012. évben benyújtott törvényjavaslatban szereplő elképzeléssel összhangban – ismét rendezni javasolja azt, hogy az egyéni vállalkozó kiskereskedelmi jogosult halála esetén a családi vállalkozás fennmaradjon.

A 10. és 11. §-hoz

A javaslat pontosítja a törvény alapján kiszabható bírsággal, illetve az engedély visszavonásával kapcsolatos rendelkezéseket.

A 12-14. §-hoz

Hatályba léptető és átmeneti rendelkezések. A javaslatok között szerepel az arról való rendelkezés, hogy a törvény hatálya alá tartozó ügyekben ne az egyfokú specifikus eljárás, hanem a továbbiakban a kétfokú általános közigazgatás hatósági eljárás szabályai legyenek az irányadók.

A hatályon kívül helyező rendelkezések érintik továbbá a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény azon rendelkezését, amelynek eltörlése az európai uniós kötelezettségeinkkel összefüggésben vált szükségsszerűvé.